

L'IGNORANCIA

SETMANARI POPULAR MALLORQUI

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Jardí de la Reina, 19

Palma de Mallorca

SONARA CADA DISSABTE SI TÉ BUF A SES GANYES

PAGAMENT A LA BESTRETA

Un Trimestre, dues pts.

Un número solt, DEU cts.

Contradiccions

L'altre tard'm passejava tot content, quant vaig toprme ab un company de col·legi, que fea temps havia perdut de vista, que ab es brassos oberts y els ulls resplanders de goig m'engaltà per primer «Deu vs quart».

—¿Qué no b sabs? Demá-passat me cas?

—¿Que dem-passat te cases...? ¿Però es posible...?

—Mira si hots que ara veng de pendre el *billet kilomètric* pel viatge de bodes.. Pensam *sitar* Fransa, Italia, Alemanya y tot lo ue s presenti.

—Te felicit, mic te felicit de tot cor...

—¿Oh! i m'embla que l'hauré *ensopagada* de deb car es una atlota que lo mateix serveix era *alternar* ab Societat que ab els plats fogons y les escombres...

—Això es bo. ¿I en quant al *fisic*?

—Per mí como n'hi hagi una altra, rossa com un fil'or, ulls blaus com un cel, llavis fins yuaus com una seda...

—¿Be sí! emro deixantnos de comparacions, me pmeters que't fassi avinent que m'extnya tant lo que acabes de notificarme, que m'he quedat com qui veu vissions.

—¿I això?

—Senzillame: no pots haver oblidat quina era, quan estudiaves, la teva opinió respecte al *trimoni*.

—¿Be...! ja pes de temps...

—I en segónc: quantes vegades no m'havies confess que el teu *típo ideal* el constituía una dona ben morena, d'ulls negres com mór, de llavis molsuts y vermells...

—¿Be, be! Enim tantas de cosses quant som joves que després el vent de la reflexió se les dú sense deixarne ni rastre.

—Tens rahó: vida es molt variable... I ara perdona i q'Deu us fassi bens casats.

—Mercès... ¡gment... ¡ay! volia dir que... si ¡vaja...! simula, que ab aquets tràngols no sé ont tenc el cap jo avuy..

Poc després d'indonar el meu felis company, m'ensoy ab un altre que caminà pesarósamey ab el cap cot...

—I doncs ¿que no'm vols dir res...? El meu nou amic se passa, ab geste tràgic la mà pels ulls, com volent allunyar un pensament amarc:

—Dispensem: no t'havia vist.

—Això es que a tu te'n succeeix alguna...

—¿Si som l'homo mes desgraciat de la terra! ¿si la meva vida es un infern...!

—¿Per qué?

—Per culpa de la meva dona, homo...

¡uf! si només de pensar ab ella suu d'angunia... si'm vols creure a mí, no't casis car totes son unes malgastadores que sols serveixen per amargarte la existencia...

—Però ¿es possible que tu malparlis del matrimoni y de la dona, quan, de estudiant, no hi havia dia que no cantassis en prosa o en vers abdues institucions...

—¿Uy! ¿No n'hi hà poca diferencia! Llavors me deixava guiar per la fantasia, mentres que ara es l'experiencia que'm fa parlar.

—¿Es cert...! Avuy alabam fins a l'exageració una cosa y demá-passat li trobam tots els defectes... ¡trista condició la nostra...

Y ara, amics llegidors, calculau quines deurien ser les meves reflexions davant d'aquets dos dialects.

ALEGRIA

Falsetat de la ditxa

L'aimia, a qui jo estimava locament, era tan bella, que només pensant en ella felix ja'm considerrava.

Un dia, no recort quant vaig topar-me, no sé on, amb mon car amic Ramón que aixis me contà plorant:

«Som víctima de tan grossa desgracia ¡ai dolor! que ja no m'es possible trobar consol, en no essé a la fossa»

«I, tot seguit, afejí el pobre, apenat i plé d'afflicció: «No sé per qué no'm vol l'aimia ¡ai de mí!»

«Jo que tan sense mesura fort amor li professava i amb ella'm considerava el mortal de més ventura...»

Al sentir el tris relat dels amors del amic meu, jo, compatint l'estat seu, vaig calmar-lo, emocionat.

Passà'l temps. Mudà la sort. I topant l'amic un dia, qui en felicitat vivia, jo desitjava la mort...!

«Es que la ditxa ¡traició! es la més falsa mentida que, dins el curs de la vida, reina, segónc l'il·lusió.»

MIQUEL CARBONELL

El mercat de Sant Antoni

—¿A quant aquesta col? —Per vosté deu cèntims: ja se la pot mirar be, ja, no se'n cullen de tant bones y menys ara que ab això dels aiguats..

—Cinc y bon profit.

—¿Fugi, dona, fugi! —Ja me'n vaig, ja me'n vaig.

—Per una pessa menuda ja no val la pena de posarhi preu. ¡Miquela! tanca la parada que ve l'Ampar atrás de les Rusies a fer compra.

—¿Uy, mestressa, que gastau llengueta!

—Arri allà donya Mesquindat.

Atlota: miri quines peres: es tot suc: no se'n veuen de millors en els *colmados*.

—¿A quant les ven?

—A vint l'allura.

—Massa cares, hauré d'accontentar al marit ab figues seques o rahim pansit. No hi arrib a tant luxe.

Crèguim que això es la meha en persona, no que's b anant a comprar.

—Vaja, que no n'hi hà per tant! no veu que n'hi han de carcaades?

—Tot es mel, per això: es la sanció mèlosa que fuig per les venes.

—Ja vendré diumenge, que'l disapte el marit sol portarme, si no flugide camí. la setmanada.

—A la seva voluntat, pubilla... Estigui boneta...

—¿A quant el llús? ¡Ep! ¡El llús!...

—¿A qui, clavau llús, cap d'estopa?

—Homo, si no més feu que parlar ab la masclaire.

—Es que preparam el casori.

—¿Que volèu vendre o fer el Tenorio?

—¿A quant els venèu aquests llussos?

—Per vostè, seixanta.

—¿I per la dona?

—A sis pessés grosses.

—Homo, la muller dirà que m'han vist venir.

—Diguèu que no, i no l'enganyarèu. M'ha hagut de cridar dotze vegades.

—Vuy dir que trobarà la mercaderia cara.

—Be ¿que'l volèu o no? Gastau molta xarrameca vos; no veu la gent com s'agombola?

—Posaumen mitja unseta... Bon pès, ¿he?

—Vaja, anau al bordell, car de sipió passat, ¿que vos pensau que sopam com vos, dues vegades a la setmana?

—Atto! rallo!... Jo no us falt...

—Però vos me sobrau, que'm feu no-sa... Ala... aviar... aviar... y depressa.

—Pòsim deu céntims d'olives.

—¿Blanques o negres?

—Blanques.

—Com vostè, pubilla. ¿Que te promés, nina?

—Si. ¿Per qué?

—Perque quan quedí viuda *insofacto*, pensi en mi.

—Es que'n tenc tres.

—No hi fa res: entre tanta terragada, be hi cap un humil olivetaire.

—Vostè serà'l preferit.

—Mercés. ¿Cóm se diu?

—Joana.

—Si no'm compleix recordi que passarà allò de donya Joana o *locura de amor*.

—Com se n'riu vostè de les atletes.

—I ara... Paraula formal.

—(¿Com l'hi enganyat! Tots se'm declaren).

—(Que n'hi he posat d'aigua a la paperina. Més que olives).

EMILI GRAELLS CASTELLS.

CAPVESPRAL

Planta solitud que al cor se filtra

* *

Al volt d'aquella ermita centenaria que serva remembrances d'antigor y pedra sobre pedra edificada damunt de la carena, al cim de tot, silenci sepulcral tant sols regnava, per esser en tot temps son companyó.

Els núvols llargassats damunt la serra anaven estenentse poc a poc,

formant i transformant estranys aspectes guiat com per artista misteriós; i així anaven fent via, ab tota pausa, per entre'l gran espai del horitzó.

A baix el rieral, farcit de brossa, d'arrels i d'esbarxers n'hi havia un mont; les canies que'l vorejen coll to sades mogudes al impuls del ventijol, sembiaven murmurar una pregaria, potsé una greu angoixa de tristor.

Ni'l tendre xiuxineig de l'aucellada... ni'l bronzit de l'abella entre les flors... ni'l sò de l'esquellot, quan la remada enmena a la pastura el bon pastor... tan sols la solitud per tot regnava com vera sobirana per l'entorn.

I, ment-es mansament nava apropantse la fosca de la nit, com cau de ilops, la boira cap vespral se veia estendres donant la despedida a n'aquell jorn... en tant la vella clotxa de l'ermita cridava als bons fidels a l'oració.

LLUÍS MATAS I CARRÉ

A divertise toquen

Jo soc un homo, de natural pacífic y de cpstums senzilles; el meus amics devagades me motegen d'apatic, y sincerament us confessaré, volguts llegidors, que aital calificatiu me sembla bon xic dur, car l'allunyarse dels trángols del mon, no suposa, ni molt menys, esser esquerp; i fetes aquestes petites, alhora que modestes revelacions—que consider necessaries para la millor comprensió d'aquest article—sobre la meva humil persona, oiú les peripecies que'm van ocórrer un dia que, contra la meva costum, vaig voler divertir-me.

Doncs veuréu que después de dinar vaig reunir-me amb una colla d'antics companys de colegi, tots ells bens xicots y molt de la broma, y entre xistes i rialles acordárem que la millor manera de matar aquella tarda era anar a la processó que's celebrava en un dels poblets agregats a Barcelona y que no es del cas anomenar.

—Comprarem—me digué un molt estimat amic, penjántsem del bras—paperets, sergentines y *espanta-sogres* i ja veurès quina tobola que armarem.

—¿Qué vols que't digui?—vaig respondrell posant cara de crucificat—jo mai hi he cregut amb aquestes expansions.

—¿Bah! ¡Bah!—m'interrompi ell, tapantme la boca—no comensis a filosofar que no n'es dia... i después que si't tenguéssim de creure, no'ns quedaría altre recurs que'l de passarnos la joventut resant rosaris... Tothom que't sentís te pendria per un vell xaruc.

El cas es que ben proveits de carametlos i demés municions oportunes, comen-

sárem, tan bon punt arribats a un dels carrers ahont tenia de passar la professó, la tasca, escometent a totes les noies que trobávem pel nostre pas; algú ha dit que l'alegría se encomana i ben prompte la dels meus companys deixá sentir els seus efectes benefactors en mi, car ardor bélic, vaig entaular una batalla de serpentes i ginesta ab una palida damisela d'ulls blaus situada en un balcó d'un primer pis i que desempenyava a les mil maravelles el paper de contrincant meu; quan més entretingut i eicantat estava en aital exercici, volgué la dissort que un dels meus amics, al pretendre sorprendre ab l'*espanta sogres* a una senyoreta coneguda seva, equivoqués el tret i l'aparell anas a descarregar les seves acometivitats al bell mig del ill d'un ferreny carreter que vora nostra se ensopegava a passar, i que al sentirse ferit, se tombá irat, i com que els meus companys s'havien escabullit esporuguis, se les tengué ab mi d'aquesta conformitat:

—¿Ahont va aquest *mia cervilla*? ¿que no veieu, que tot just pué un pam de terra i ja se les vol donar l'homo?.. Ja te n'ensenyaré jo de tenir nodos, *mosquit*, i de no inquietar a les prones de pes que passam pel carrer... Au, té, comensa a fregir aquet bolet...

I ventantme una sanssima bofetada que'm feu veure les eselles, s'allunyá cridant: «I ara, mano, si vols rés, vina, que te n'*amaniré* un altre...»; mentres jo, sofocat, plorant d'indignió y de dolor, amb una má a la galta dolorida i a l'altra una toya de clavells que havia comprat pera obsequiar a la palida damisela d'ulls blaus, restava alloc del succés cercant inútilment una srida per entre la munió de gent que atata per la cridoria s'havía reunit.

ALEGRÍA

La cansó del rig de sol

Un matí de Primavera un bell raig de soentrá per la finestra mitclosa de la cambra d'un infant.

I cantá:

«Som la rialla de dia que ompl la terra d'alegría i escalfor.

Som xardorosa anada, vibrant y tota imregnada de color.

L'aucell canta abnéis dolcesa al sen ir l'ubriagtsa de ma llum.

I quan bes a les oncelles, exhalen encar me belles son perfum.

I poc a poc va aostarse a la cara del infat, qui, al sentir l'alagaves, ohri'ls ulls... y despertá.

L. V. D'E

RECORT

Fa un any que la teva mare,
vida meva, s'ha morida;
fa un any, i no puc encara
aquell recort esvalhir.

Quin martiri quan jo't deia:
—La malalta, com segueix?
i en plò'l teu cor se desfeia
com torrentada que creix.

Entre sanglots i ab veu trista,
envers la immensa blavor,
llavors alsaves la vista
boi cridant:—Mare del cor!

I apartant el cortinatge,
la vegi morta, quin dol!
al capsal la trista imatge
del Sant-Crist, etern consol.

Quan ta cara descobria
la mitg confosa claror
jo estroncar la font volta,
vida meva, del teu plor.

Mes ¡ay! que quan m'acostava
a vora teu, pantejant,
el pobre cor s'm trencava...
¡i me'n vaig anar plorant!

ANTON DAROCA I GRIFOLS

ELS DOS CAVALLS

Un diumenge a la tarda, dos cavalls
que de molt temps se tenien coneixensa,
aprofitant la festa dels seus amos, dintre
l'estable varen entaular la següent con-
versa:

—Com se coneix, *Moreno*, que avui
es festa.

—No puc dir-ho aixís, *Gamatxo*,
donchs durant tot el sant matí he per-
manescut atascat a la sinia. Tu tens una
bona vidassa, *Moreno*.

—No'l coneixes gaire'l meu treball;
no es com tu que no't mous mai de
la masia a l'horta. Jo, ab els tragectes
tan llargs i carregat com una mala cosa,
pas els dies molt trits; sembla que estigui
condemnat a la feixuga càrrega, i no te'n
dic res de les fuetades que'm pessigolle-
gen a l'esquena...

—Per poca cosa't queixes; ab molt
gust jo't canviaria.

—I per què?

—Perque, amic, això de la sinia m'ha
trastocat el cervell.

—La sinia, dius? No t'entenc.

—No sabs qué es, *Gamatxo*, la sinia?

—Si no t'expliques...

—Jo prou voldria explicarho, però si
vols que't parli ab franquesa, no acab
de comprendre de qué's tracta, ni sabria
com dirho. Prou sento a parlar de catú-
fols, i aigües i de tot lo que vulguis, però
noy, no entenc mai el clar de la cosa.

—¡I es molt lluny això, *Gamatxo*?

—La sinia, es a l'horta; ara allà ahont
vaig no m'ho preguntis.

—¡Tan poca memoria tens que no sabs
ahont arribes?

—Un cop estic atascat, me tapen els
ulls... i camin moltes hores... moltes ho-
res... però sempre m'atrob al mateix
lloch...

—I aquí varen deixar per acabada la
conversa, veient que no'n podien treure
l'aigua clara.

Lo del cavall de la sinia, també sol
passar a molts homes; caminen... cami-
nen... ¡i sempre's troben al mateix lloc!

R. RIBERA LLOVET.

¡La boira misteriosa!

Rès se sentia
alla a la montanya
mentres la boira
pujava, pujava...

Era de nit,
la lluna brillava
per sobre dels arbres
ab llum pura i clara.

Les fulles dels arbres
restaven marcides
pel fresc ventijol
que les removía.

Que n'eren de trists
els camps i les prades
mentres la boira
pujava, pujava!...

I al lluny se sentia
la veu d'un mussol
que a tota la plana
omplia de dol.

I mentres xiulava
ab veu esquerdada,
la boira pujava,
pujava, pujava...

De sobte en la fosca
se sent un visclet
i una ombra blanca
creua aquell indret.

¡Què feia l'hermosa?
¡a quí esperava,
mentres la boira
pujava, pujava!...

El cel s'ennuvola,
se sent lluny un trò
i cau un llampec
a l'altre cantó.

Al veurel la nina
fa un xiscle fort
i cau desmaiada
a dintre d'un clot.

I l'aigua avall sempre,
sempre tombava
mentres la boira
pujava, pujava...

I'l vent mou els arbres
ab forta remor;
llavors la montanya
¡que'n feia de por!

I un núvol negre
amunt s'enfilava:
era la boira
que lenta pujava...

UN POETAIRE

DEL DIA

Dues senyores s'en quantren.

—¡Qué tal, donya Clotilde?

—¡Ola, Sra. Sintorosa! ¡Cóm li va?

—Be, gracies. I a vosté si que li deu
anà de primera ara amb es tranvía, que,
sense donà cap passa, del portal de ca-
seva pot trasladar se de Ciutat al Molinar
i viceversa. (Si la corrent elèctrica no fa-
lla).

—Idò s'equivoca i no de poc, si viu
V. amb aqueixes creencies. Perque ha
de sebre que d'ença que vaig i veng tant
en tranvía, per desgracia no'm sent be.
I es que, privant-me el caminà, es prohibir-
me l'estrago del cos, i prohibir l'es-
trago del cos es atantar contra la salut,
i atantar contra la salut es anar cap dret
al cementeri.

I tot a causa del tranvía tentadó, que
no nec sia un gran adelantó. I lo mateix
mos passa, en relació, amb tots ells altres
adelantos coneguts.

Per això es que jo, recordant l'anti-
guea, sempre dic que eis adelantos son
atragos.

Un soldat des d'el portal de l'habita-
ció del seu superior insisteix:

¡Me dona osté su permiso suyo?

—Sí.—contesta l'oficial.

El soldat, en lloc d'aficar-se per en-
dins, perteix correns cap a defora i no
s'atura fins a ca la seva atlota.

Al regresar al corté, li diu el superior:

—¡Con qué permiso se ha marchado
usted, so indecente?

—Con el suyo de osté, mi teniente.

—Embustero; pase usted a la pre-
vención.

Al día sigüent, l'oficial pregunta de
bell nou al soldat.

—¡Qué, diantre, le ha pasado a us-
ted? Ande explíquese claro.

—De seguida lo va osté a verlo:

¡Yo tenía unas ganas mucho grandes de
ver mi novia, y con este pensamiento fice
con mi persona, ael portal le pidió a osté
si me donaba su permiso suyo, y osté me
respondí bien claro que «sí» yo de segui-
da me partí más contento que un pasco
siempre de trote por poder llegar un po-
co prestito a cortecar en la muchacha
mia que me esperaba llena de amor y to-
da contenta.

Si que s'explicà ben clar... Més clar,
aigua.

Un avar anà a ca un conegut seu més avar encara.

—L'objecte de la meua visita es per si me vols deixar el *Quijote*.

—No'm parlis de deixar llibres, que ja fa estona que de mí mateix, sense ésser poeta, sortien aquests versos:

«A llibre deixat
li pots tapà'l cap»

—No passis ansia; dins breu temps t'elto n-ré

—Jo també solec promete lo mateix a tots eis qui me'n deixen; pero, en lloc de tornar los ho, los retir dins la meua llibreria; i gracies a tal enjiny, vat-la-t'aquí atestada d'obres de molt de valor consegudes sense cap centim.

EMECE

Epigrames

D'ANGELO D'ELCI

En les teves tragedies Joh Marcei;
potsé ets massa crudel,
car entant que la escena
deixes al sé al final de morts ben plena
de llur perversitat en sever càstic,
a tot el públic fas morir de fàstic.

DE GIOVANNI GIRAUD

El doctor Segimón
al riu se va tirar
per fugir d'aquet mon
però no's va negar.

I es que l'homo oblidà en sa desventura
que'l suro, sempre sura.

DE CARLO RONCALLI

Tu sempre dius mal de mi
i jo sempre be de tu
prò lo que sol succeí
es que no se'ns creu ningú.

DE FRANCESCO BERLENDIS

El bon nom es un tresor
més estimable que l'or,
però es tan poc estimat
que ab l'or sol ésser comprat.

DE FRANCESCO CAPOZZI

Que'l jove Pere Pi
digui a tothom tant mal com pot de mi,
no ho trob gens extrany:
es que'm deu trenta duros ja fa un any.

Per la traducció: J. FLEQUER

Berbes

Un homo que vivia tot sol estava cuidat en una malaltia per unes donès molt lletges, vehines seves.

A un amic que va anar a visitar-lo i li va preguntar com se trobava, li va contestar:

—Molt malament, m'estic morint.

—En què't fundes?—va preguntar-li l'amic.

—En que he llegit en molts llibres que a l'hora de la mort s'apareixen visions.

Un pare recriminava al seu fill la mala costum de aixicarse tart, i al objecta d'estimular-lo a que matinès, li retreia el cas d'un que haventse llevat molt de matí va trobar una cartera plena de bitllets de Banc.

—Oh, més dematí devía aixiarse el que la va perdre—va respondre el fill.

Li preguntaven a un vell com era que hagués arribat a viure tants anys, a lo que va fer de contesta:

—Podent estar assegut, may m'he estat dret; vaig casarme tart, vaig enviudar aviat i no'm vaig tornar a casar.

Als defores d'una ciutat hi havia un santuari ahont s'hi venerava una imatge de la Mare de Deu, per intercessió de la qual—segons piadosa tradició—les senyores tenien els fills hermosos.

Vegent entrar allà a dues dames, un jove escarransit i lleig com un pecat, va dir ab tò de moia:

—Aquestes senyores van al santuari pera tenir fills hermosos.

Lo qual va sentir una d'elles, fentli de contesta;

—La mamà de vestè segurament que no devía anarhi.

Un subjecte que en quant a inteligencia no arribava més enllà del nas, li deia al pare d'un atlot molt aixerit parlantli del seu fill:

—Aquets noys, de menuts solen ser molt espavilats, però quan s'han fet grans moltes vegades se tornen ases.

A lo que va respondre l'atlot:

—Doncs digui que vostè quan era nin devía ser espaviladíssim.

TRUCH

Entre amics:

—Homo, estic pensant quina van ser els professors den Nerón; sé que eren dos, un se deia Sèneca; ¿sabs l'altre quin nom tenia?

—Bhurro.

—¡Burro jo! Si de cas ho seràs tu.

A la classe d'àlgebra:

El mestre.—Ponga usted por ejemplo:
 $K + K^3 \dots$

L'alumne aturadit.—Senyor mestre, no sé dibuixar.

Jugant a cartes:

—Que has fet algún cop el solitari?

—Que ho dius porque'm veus tan prim?

En una iglesia:

Una senyora al rector.—¿Que's pot veure l'escolanet?

El rector.—No senyora porque fan dissapte i va molt brut.

FRANCISCO DE P. TORRENTS

L'IGNORANCIA

Deixará de publicarse, per ara, degut a les crítiques circumstancies actuals que atravesa el mon.

Per enviar PAQUETS POSTALS

dirigiuvos a

LA EXPEDITIVA

Bonaventura Miralles

SANT FELIU (Carasses), 5

Tro de Sebastia Piza

MERCERIA

preferida de la gent de bon gust

Gil Panadés

Successor de MARIÀ JUME

QUINT, 10

Sueursal: Jaume II, 7, i Brossa, 2

Dibuixos, pintures i brodats a la

meu casa

Perfumeria ROYAL

Colón, 5 i Barafillo, 1
PALMA DE MALLORCA

Productes de perfumeria, els més selectes del país i extrangers
—Paraguas, guants, corbates, etc.
Tot de classe superior i a bon p. eu.

Argenteria REY

la més anomenada de l'utat

Colón, 23

Or, argent i plati

Orfebreria religiosa; Joies artístiques; objectes de servici de taula i tocador.

NOVIIS: Acens de

parar casa,

que s'es mester de taula,

com a i servei domèstic, anau a

CA'N BUADES

COLON, 33

ben proveida de tot la

que vos satisfaran.—Anau

que no vós ne penedireu.

